

Szegregált lakókörnyezet és nemzetközi prostitúció: A loverboy-metódus megfigyelése

*Segregated living environments and international prostitution:
The observation of loverboy method*

PÁSZTOR DÁNIEL

Pásztor Dániel: Kaposvári Humánszolgáltatási Gondnokság, Családsegítő és Gyermejjóléti Központ; pasztordaniellaszlo@gmail.com

Dániel Pásztor: Office of Human Servicing Stewardship of Kaposvár, Child Protection Services; pasztordaniellaszlo@gmail.com

Absztrakt

A hazai és nemzetközi prostitúció és emberkereskedelem fontos forrásai lehetnek a szegregált lakókörnyezetek. A mélyszegénység és az elhanyagoló családi környezet „tökéletes” áldozatokat produkál az emberkereskedelemnek, így a szegregált lakókörnyezet, amennyire elszigeteltnek tűnik, annyira része a nemzetközi prostitúciónak. A prostituált beszerzése a jobb életre való csábítás különböző módozatain keresztül történik a szegregált lakókörnyezetben: ilyen például a loverboy metódus. Tapasztalataim szerint a szegregált lakókörnyezet főként Svájc és Németország prostituáltexportőre.

Kulcsszavak: szegregált lakókörnyezet, prostitúció, mélyszegénység, emberkereskedelem

Abstract

Segregated living environments can be important sources of domestic and international prostitution and human trafficking. Deep poverty and neglecting family environment produce “perfect” victims of human trafficking, so a segregated living environment as much isolated as part of international prostitution. The prostitute is recruited in different ways to seduce into a better life far from the segregated living environment, for example the loverboy method. In my experience, a segregated living environment is a main exporter of prostitution to Switzerland and Germany.

Keywords: segregated living environment, prostitution, deep poverty, human trafficking

Bevezetés

A tanulmányban szeretném bemutatni a nemzetközi emberkereskedelem szegregált lakókörnyezetet érintő jelenségét. Ismertetni fogom a prostituáltak kiválasztásának és közvetítésének folyamatát, módszerét, legfontosabb célországait, valamint két megtörtént esetet. A prostitúció és az emberkereskedelem működése egy olyan jelenség és folyamat, amely többnyire rejtve marad nemcsak a nyilvánosság, de sokszor még a kutatók előtt is. Így sokszor hivatkoznak arra az ezzel foglalkozó szakemberek is (Sárkány, é.n.), hogy a jelenség teljes egészében felmérhetetlen (Kovács, 2016b), mivel ez azon szociális problémák egyike, amelyek

szorosan kapcsolódnak a szervezett bűnözéshez. Sárkány Péter a *Statisztikai Szemlében* azzal kezdi a tanulmányát, hogy „El kell fogadnunk, és egyet kell értenünk Bethlen Anna megállapításával: »Minthogy sem kutatás, sem adatgyűjtés (az elemezhetőség alapszabályait sem teljesítő – pl. nemek szerint sem bontott – bűnügyi statisztikát még jóindulattal sem lehet ennek nevezni) nincs, nem ismerjük a prostitúció méreteit: nem tudjuk, hányan élhetnek a prostitúcióban, hányan használhatják, hányan szervezhetik, milyen fokú a szervezett bűnözés jelenléte a hazai szexiparban, mekkora mértéket ölthet a – hazai és külföldi – emberkereskedelem a jelenségen belül (Bethlen [2010] 7. old.)«” (Sárkány, é.n., p. 7). Az illegalitás miatt az ezzel foglalkozó szervezett bűnözők, prostituáltak és szolgáltatásaik igénybe vevői is igyekeznek a társadalom elől rejtetten működni: noha tudjuk, hogy Magyarországon éves szinten nagyon nagy számban válnak nők és gyermekek a prostitúció és az emberkereskedelem áldozatává (Kovács, 2016b), a szervezett bűnözés mégis képes láthatatlan maradni. Emiatt nagyon nehéz feltárni bármit e jelenségből még kis területen belül is. Következésképpen a legtöbb kutatónak, szociális szakembernek sokszor nagy meglepetés lehet, ha kiderül egy-egy lakóhelyről, hogy érintett a prostitúcióban, még annak ellenére is, hogy tudvalevően „a szegénységben élőkénél fokozottan fennáll a kriminalitás veszélye” (Bodnár, 2018, p. 126). Továbbá, az emberkereskedelem mindenképpen határokon átívelő globális jelenség, nem létezik külön hazai és nemzetközi aspektusa, így egységesen kezelendő a kriminológusok szerint (Bezsényi et al., é.n.).

A mélyszegénységben élő emberek veszélyeztetettek lehetnek mint potenciális áldozatok (Solt, 2013), és a szükség, a kényszer hatására mint lehetséges elkövetők is (Bodnár, 2018). A prostitúció esetében a legtipikusabb áldozatszerep javarészt a nőket érinti (Berkes, 2021), de ezen, ismerve a történelmet, kultúrtörténelmet (Kelen, 2004), kriminalisztikatörténelmet (Bíró, 1933), vagy akár az elmúlt száz év történelmét (Forrai, 2011), nem kell meglepődnünk. Súlyosbíthatja az érintettek helyzetét, hogy a szegregátum szociokulturális környezete gyakran maga is elítéli a prostitúciót és a prostituáltakat, miközben a mélyszegény környezet maga jelenti a kockázatot. Az ilyen élettér gyakran magában hordozza az elhanyagolás különböző formáit (Bodnár, 2015), a verbális és fizikai erőszakot (Czibere, 2012), a családon belüli erőszakot. Mindezek kimerítik a nők viktimizációjának minden formáját (Ripszám, 2020).

Mivel munkám során igen figyelemre méltó jelenségekkel találkozom, a továbbiakban azt szeretném bemutatni, hogy a munkaterületemet hogyan és mennyire érinti mindez, és hogy a nemzetközi prostitúciónak milyen számottevő része lehet egy egyszerű kisváros külterületén lévő szegregátum. Először betekintek röviden a prostitúció hazai területről induló nemzetközi „exportjába”, majd a szegregátumon belüli működését érintem, végül pedig konkrét eseteket ismertetek. A szociális munkás szempontjából ez azért is különösen fontos, mert tapasztalataim szerint az érintettek legnagyobb része még nem felnőttkorú.

A szegregátum mint Svájc és Németország egyik prostituáltexportőre

Magyarország az emberkereskedelem szempontjából kiindulási-, illetve tranzitország (Hatvani et al., 2017). Ehhez kapcsolódik az, hogy a szegregátum egy termelékeny prostituáltexportőr. Igen kiterjedt nemzetközi kapcsolattal rendelkező embereket találhatunk itt, akik magas haszonnal közvetíthetik a prostituáltakat. A hazai utcai prostitúcióban saját megfigyeléseim és az INDIT Közalapítvány tapasztalatai szerint is felülreprezentáltak a roma származású nők (Máté, 2012), és a prostitúcióexport viszonylatában is nagyon jelentős a romák aránya. Noha

az egyes roma kultúrákban a fiatal nők túlzott védelme is jelen van (Máté, 2012) – ami a munkaterületemen szerzett tapasztalataim szerint az oláh cigányok egyik alcsoportjának sajátja, akik magukat kolompárokknak vallják, és a lovári nyelvet beszélik (Bodnárová, 2013) –, mégis előfordul még köztük is, hogy a család beleegyezésével is válhat egy roma nő prostituálttá. Ugyanakkor meg kell említeni, hogy a munkaterületemen inkább a beások lakta területen fajsúlyosabb a jelenség.

A prostitúcióexport legfőbb oka és kényszerítő körülménye természetesen a mélyszegénység, valamint a prostituálttá váláshoz hozzátartozik az elhanyagoló, agresszív-bántalmazó családi háttér (Sebhelyi, 2012), ami miatt az áldozat személyisége alkalmas lesz arra, hogy befolyásolható és manipulálható legyen – ez teszi lehetővé, hogy a futtató és a kiszervező az áldozat környezetéből kerüljön ki (Sebhelyi, 2012). Itt kiszervező alatt azt a személyt értem, aki bejuttatja az áldozatot az emberkereskedelembé, futtató alatt pedig azt, aki foglalkoztatja a prostituáltat. Az áldozatok kiszolgáltatottságát növeli, hogy a nehéz gyermekkort átélte, pszichésen terhelt, vagy egyszerűen csak a mélyszegény környezetben élő személyek több kockázati tényező miatt ki vannak téve az alkohol, a dohányzás és a könnyebben elérhető tudatmódosító szerek veszélyeinek is (Ambrus, 1988). Tulajdonképpen a drogügy nem választható el az emberkereskedelemtől, így ezekhez a kérdésekhez nemzetközi szinten hasonlóan viszonyul a rendőrség (Társaság a Szabadságjogokért [TASZ], é.n.). A magyarországi nyugat-európai irányú emberkereskedelem célországai Németország, Hollandia, Svájc, Belgium és az Egyesült Királyság (Ripszám, 2020). A 2019-től 2021-ig tartó hároméves intervallum alatt családsegítőként megismert esetek kapcsán ezen országok közül Svájjal és Németországgal foglalkoznék.

A hazai prostituáltexport egyik fő célországának Svájc számít, és noha a svájci törvények a nagykorú prostituáltak számára biztosítják a legalitáshoz szükséges feltételrendszert (Diegmann et al., 2012), továbbá több NGO segíti őket, a magyar prostituáltak csak akkor fordulnak hozzájuk segítségért, ha nem tudják a szükséges pénzt megkeresni a létfeltételeikhez, és általában illegalitásban maradnak. Svájc egyes városaiban kiterjedt legális és illegális üzleti lehetőségeket biztosító zónák vannak, pl. Zürichben a Sihlquai. A munkaterületemen nagyon gyakori, hogy egyszülős háztartásban élő, gyermekkel rendelkező, anyagi szükséglet elszenvedő anyák kerülnek bele a svájci nemzetközi prostitúció rendszerébe. Ezt alátámasztja egy Svájcban végzett kutatás, amely szerint a Zürichben megkérdezett magyar prostituáltak 59%-ának van gyermeke; a Magyarországon megkérdezettek közül pedig minden válaszadónak (Sebhelyi, 2012). Ezen számoknak valószínűleg részei a saját eseteim is. Az illegalitásban maradáshoz elősegíti a futtató személye is azzal, hogy a lakhatást is a futtató rokonaival oldják meg, javarészt olyan szállásokon, ahol kifejezetten prostituáltaknak biztosítanak helyet (Sebhelyi, 2012). A körülmények minden esetben elősegítik azt, hogy a prostituáltak fokozott ellenőrzés alatt legyenek, és az általuk keresett pénz nagy részéből is a futtató, vagy a szállásadó profitál. A szexuális kizsákmányolással összefüggő emberkereskedelem a szervezett bűnözés egyik legjövődélmezőbb „üzlete” (Ripszám, 2020). Személyesen találkoztam olyan esettel is, ahol a Svájcba távozott prostituált egy legális bordélyházban talált munkát, nem volt titok a munkahelyiségének a száma sem, továbbá a munkakörülményei megengedték azt is, hogy hazajöhessen látogatóba. Kiderült az is, hogy ez a munka magas jövedelmet biztosít számára. A saját eseteimet tekintve egységesen be tudok számolni arról a „pozitívumról”, hogy a szegregátumból közvetített prostituáltak tarthatták a kapcsolatot az itthon maradt rokonokkal, és időnként hazatérhettek látogatóba. Itt kitérnék arra, hogy az általam ismert esetekben nem volt szó külső személy által kényszerítettéről. Az esetismertetésnél erről szó lesz részletesen.

Németországban az emberkereskedelemmel összefügg az illegális bevándorlás, ami az országban súlyos probléma. Az illegális bevándorlók száma százezer és egymillió közé tehető (Windt, 2008), tehát nincs pontos adat, de az látható, hogy komoly nagyságrendekkel bír. Németország gazdasága és széles szociális szolgáltatásai miatt Európában az egyik elsődleges migrációs célpont (Kovács, 2016a). A kedvező adózási rendszer miatt a magánvállalkozásoknak, így adott esetben a prostituáltaknak, bordélyházaknak is élhető vállalkozási körülményeket teremt. Ezzel bizony élnek is a szexipar munkáltatói és a szexmunkások is. Csak Berlinben ötszáz bordélyház működik, és sokszor még egy pár százezer lakosú város is el tud tartani több tíz bordélyházat. Az országban fellelhető bordélyházak száma körülbelül háromezerre tehető, és ez naponta 1,2 millió kuncsaftot jelent (Kovács, 2016a). Ebből következően az adóból származó állami bevételek sem elhanyagolhatóak, tehát a német államnak nem is érdeke a prostitúció visszaszorítása. Németországban a prostitúciót 2002-ben liberalizálták annak érdekében, hogy illegális formáját visszaszorítsák, javítsák a prostituáltak életkörülményeit, és hogy részesüljenek a munkavállalói jogokban is. Az illegális prostitúciót és a szervezett bűnözést ugyanakkor ez nem szorította vissza, sőt, soha nem látott virágzásnak indult. Ennek egyik oka lehet az, hogy az engedékeny szabályozások még nagyobb teret biztosítanak az emberkereskedők számára, így a kényszerített emberkereskedelem áldozatai még inkább illegalitásban maradnak (Kovács, 2016a). A német államnak a prostitúció évente körülbelül 14,5 milliárd eurós forgalmat jelent, továbbá létrejöttek szexadótípusok, pl. az ún. „düsseldorfi eljárás” értelmében a bordélyházaknak 15-30 eurós napi adót kell fizetnie, vagy Kölnben is bevezettek egy napi 6 eurós szexadót, amelynek beszedését egy külön ezzel megbízott közalkalmazott felügyeli (Kovács, 2016a). Mindezen körülmények egy mélyszegénységben élő nőt kiszolgáltatottá tehetnek a prostitúciónak, miközben, ha esélye van legálisan egy bordélyházban elhelyezkedni, akkor a német szabályozások miatt nagyobb eséllyel jut megfelelő jövedelemhez és rendszeres egészségügyi vizsgálatokhoz, ellenőrzött munkakörülményekhez. Azonban saját tapasztalatom is az, hogy a prostituáltak nagy része illegális emberkereskedelem áldozata lesz. Tehát, ha olyan esetről szerzek tudomást, amelyben a prostituáltak álló nő hazajön, és még némi pénzt is tud adni az itthon maradt rokonoknak, akkor ez az esetek többségében azt jelenti, hogy hivatalos bordélyházban dolgozik.

A prostituáltközvetítés működése a szegregátumban (tapasztalatok)

A Somogy megyében elhelyezkedő szegregátumban az előbb ismertetett körülmények miatt a legfőbb célországnak Németország számít. A szegregátum és Németország között meglehetősen kiterjedt kapcsolatok vannak, ezek többnyire rokoni szálakon keresztül működnek. A prostituált kiszervezése általában gondos előkészítést igényel. A nyomon követett esetek mindegyike a loverboy jelenséggel indul (Windt, 2020), azaz egy anyagilag magára utalt (esetenként kiskorú) anya, vagy éppen a szórakozáshoz, a mélyszegénységi léthez képest „extra” igények kielégítéséhez (alkohol, drog, szép ruhák, kozmetikumok) szükséges pénz hiányában lévő, gyakran testileg fejlett kiskorú, vagy fiatal felnőttkorú nővel érzelmi és testi kapcsolatot létesít a helyi kiszervező. A szexuális kizsákmányolásnak ezt a fajta metódusát loverboynak nevezi (Windt, 2020). A partner először elhalmozza ajándékokkal, pénzzel, és ami a legfontosabb: törődéssel, a törődés látszatával a nőt; és viszonylag gyorsan és sikerorientáltan érzelmi függést alakít ki az áldozatnál. Lehetséges más függés, pl. droghasználat okozta függés kialakítása is, de az általam feltárt esetekben az érzelmi függés dominál, vagy pedig ezek kombinációja. Az elkövető célja a totális függés kiépítése, az áldozat feletti teljes kontroll és

irányíthatóság. A szerelmes nőt könnyű rávenni arra, hogy a kiszervezővel közös majdani boldog élet és az anyagi bőség reményében vállalja a prostituáltlétet, így nem az erőszak vagy a szexuális abúzus a legfőbb eszköz: Windt Szandra vizsgálatai szerint az ilyen esetekben a szexuális abúzus elő sem fordult (Windt, 2020). Természetesen, a szakirodalomnak és a prostituáltság lélektani hátterének megfelelően, a kényszer fizikailag (bántalmazó párkapcsolat) is jelen van, de az általam tapasztalt loverboy típusú esetekben a fokozatosan beépített megalázás, az önértékelés elvétele a leggyakrabban megnyilvánuló bántalmazási forma (Windt, 2020). A kiszervező ezután kapcsolatba lép a külföldön élő rokonnal vagy ismerőssel, aki szintén a szegregátumból vándorolt ki, és általában rendelkezik legális vagy (az esetek többségében) illegális munkával, de mellékállásban foglalkozik futtatással, vagy bordélyháznak közvetít. Előnyösebb, viszonylagosan biztonságosabb, ha a nő egy bordélyház alkalmazottja lesz. A kiszervező ezután megszervezi a prostituált kiutazását, és ellátja az ehhez szükséges pénzzel, sokszor „kölcsonnel”, amit majd vissza kell fizetni az elvégzett munkából. Ezután a prostituált munkába áll, és a keresett pénzből fizet a szállásadójának vagy a bordélyháznak, és a szegregátumot el nem hagyó kiszervezőnek is. Tehát a kiszervező személy el sem hagyja a lakóhelyét, és biztos jövedelemforrást jelent számára a „szerelme”. Mindezek ellenére maga a prostituált is gyakran nem kevés pénzhez jut, és haza is tud jönni látogatóba a családhoz, rokonhoz, és a „szerelméhez”. Emiatt, noha a közvetítés és a futtatók akaratának a nőkre kényszerítése erőszakkal terhelt, a mélyszegény környezet hatására egyes, a szegregátumban élő, szép külsővel megáldott nők számára ez a munka mégis sokkal vonzóbb lehet, mint elmenni az egyik helyi gyárban betanított munkát végezni. Itt érdemes megemlíteni, hogy a kutatók között vita van arról, hogy vajon a prostitúció szabadon választható tevékenységnek minősíthető-e (Hatvani et al., 2017).

Esetek

Két esetet mutatnék be, amelyeken belül megfigyelhetjük a loverboy-metódust, azaz a szerelmi kapcsolatból kiinduló szexuális célú kizsákmányolást, valamint azt, hogy hogyan zajlik egy prostituátnak szánt lány kiválasztása és beszerzése.

Zsófia

Zsófia, az említett somogyi szegregátumban élő roma lány tizenöt éves volt, mikor megismerkedett a telepen egy idősebb fiúval. Zsófia tizenhat évesen esett teherbe, és tizenhét évesen szült. A gyermek apjával való párkapcsolata korán bántalmazóvá vált, szakított is vele, de csak rendőrségi közbeavatkozásra sikerült eltávolítani tartósan a lány közeléből. Jelenleg nem tartja vele a kapcsolatot. A terhesség váratlan volt, és Zsófia nem is akarta megtartani a gyermeket, de a rokonság és édesanyja nyomására megtartotta. Zsófia a nagymamájával és új párjával élt együtt egy elhanyagolt külsejű, de belül a lehetőségek szerint tisztán tartott és megfelelően bútorozott házban. Édesapját nem ismerte. Iskolába már 15 évesen sem járt, és amint lejárt a tankötelezettsége, a védelemben vétele is megszűnt. Zsófia édesanyja, Éva, egy gyár alkalmazottja, rendszeresen jár dolgozni. Zsófia párja, Roland, alkalmi munkákat szokott vállalni, de az év nagy részében munkanélküli. Zsófiának a jövedelme csak a GYES és a családi pótlék, de Éva fizetésével együtt szinte magas színvonalon élnek a környezetükhöz képest. Zsófia élete a gyermeke és Roland körül forgott, látszólag jó családi életet élt, de mégsem volt boldog, és elvágódott. Zsófia nem dolgozta fel az előző párkapcsolatából származó traumákat, a rendszeres veréseket és szexuális abúzust. Mindez kihatással volt aktuális párkapcsolatára. Ez

abban nyilvánult meg, hogy mivel Roland viselkedése nem volt bántalmazó, Zsófiának nem szabott korlátokat, ezt Zsófia többször saját hatalmi határait kereső konfliktusokban jelezte. Frusztrálta az, hogy nincsen meg a bántalmazó kontrollja, ettől Zsófia rendszeresen idegessé vált, kötözködővé. Tudomásom szerint Roland bántalmazótól eltérő viselkedése a szexuális vágyakat is csökkentette Zsófiában. Bár Zsófia a tizenhét évével még gyermek, ennyi idősen is megtapasztalt több bántalmazó, és szexuálisan abuzáló kapcsolatot, és ezeket a traumákat a hozzátartozók, a rokonok nem akadályozták meg az évek során. Ellenezték a bántalmazó párral való kapcsolatot, de sosem avatkoztak közbe. Zsófia lelki állapotát negatívan befolyásolta a gyermek jelenléte. Gondoskodott róla megfelelően, de tehernek, kötöttségnek érezte. Továbbá a Rolanddal való nem felhőtlen párkapcsolatból is kiutat keresett, és a lehető legrosszabbat találta.

A szomszéd utcában élt József. Eleinte rendszeresen messengeren kommunikáltak csak, mivel Roland gyakran otthon volt, és nem igazán tudott elszabadulni mellőle. Mégis valahogy megoldották, és viszonyt kezdtek. Zsófia rendszeresen dohányzott, ivott, és a telepen lakók szerint olykor marihuánát is használt. A prostitúcióra azonban inkább azok a korábbi traumák motiválhatták, amelyekre soha nem kaphatott megfelelő kezelést. Ebben az élethelyzetben gyermeke nevelésére sem szívesen vállalkozott. Mindezek a körülmények „ideális”, kiválasztandó áldozattá tették. Zsófia számára a prostitúció nem csupán a magasabb jövedelem, és ezzel együtt a magasabb státusz lehetőségét ígérte, de egyéb problémáira is megoldásnak tűnt. Mikor már Józseffel találkozgatott titokban, a gyermekét Rolandra vagy édesanyjára hagyta, egyre kevesebbet törődött vele. Ilyenkor Józseffel volt, aki közben felkínálta neki az álláslehetőséget Németországban. Zsófiát a szűkebb és a tágabb környezete szépnek találta, vélhetően József nagyon körültekintően választotta ki őt, mind külsejére, mind pedig múltjára, illetőleg befolyásolható jellemére tekintettel. József elmondta, hogy ismer a telepről kivándorolt „jó fej” embereket, akik segíteni fogják Zsófia útját a meggazdagodás felé. Zsófiának nem kell félnie, hiszen ismeri is őket. A telepen mindenki ismer mindenkit. Zsófia szinte várta, hogy elutazhasson sok pénzt keresni, hiszen ismerősökhöz, barátokhoz megy. Zsófia egyszer csak nem jött haza. Sem Roland, sem Éva nem tudta, hogy hol van, de a telepen már tudták, hogy József elszöktette. A telefonját kikapcsolták. Körülbelül két héttel később egy másik számon felhívta Évát, és mindent elmondott neki. Zsófia édesanyja bocsánatát kérte, és sok pénzt ígért a családnak, mert elmondása szerint a családja megélhetése érdekében lett prostituált. Éva elmondta nekem, hogy mennyire megharagudott Zsófiára, hogy anyához nem méltó módon itt hagyta a gyermekét és a családját. Éva ezért kitagadta őt. Éva hozzátette, hogy Zsófia elmondta, milyen rendes bordélyházban dolgozik, és hogy jó sora van. A pénze hatvan százalékát le kell adnia, de neki ez havonta így is háromezer eurót jelent. Éva fel volt háborodva, hogy Zsófia szinte dicsekedett, hogy milyen színvonalas, drága helyen dolgozik. A gyermeknek gyámrendelési eljárással Éva lett a gyámja. Zsófia három hónap múlva hazajött látogatóba, de anyja hallani se akart róla. Zsófia Józsefnél szállt meg, és már az első este „telepre szóló” bulit csaptak, Zsófia „rajkodott” a pénzével. Éva a kislány számára sem fogadott el pénzt, mert szégyelli, hogy a lánya mire vetemedett.

Az eset lélektani és szociális szempontból fontos eleme, hogy tudomásom szerint fiatalabb korában Éva is foglalkozott prostitúcióval.

Lívia

Lívia egy hatgyermekes családban élő tizenhét éves roma lány volt. Anyja, Réka, otthon volt a kisebb gyermekekkel, apja, Sándor, pedig három műszakban dolgozott. A jövedelmükből

szegényesen éltek. Lívia szerelmes lett egy tizennyolc éves fiúba, Péterbe, akitől gyermeke született, Ilona. A fiatalok összeházasodtak, mivel szerelmesek voltak, és így Lívia is teljes jogú szülővé vált. Ez utóbbi Líviának volt fontos, mivel nem szeretete, ha gyermekként kezelik, és nem viselte el a szülői kontrollt. Ezután a szülői házba költöztek, ahol a zsúfoltság miatt – mint annak gyakori velejárója – hiszterizált légkör alakult ki (Ambrus, 1988). A fiatalok kapcsolata is megromlott, egy alkalommal Péter és Sándor össze is verekedtek, és kihívták a rendőrséget. Ennek eredményeképpen Péter elment, először vissza édesanyjához, majd külföldre, Ausztriába dolgozni, hogy annyi pénzt összegyűjthessen, hogy házat vegyenek, és Líviával elköltözhessenek. Rendszeresen támogatta anyagilag Líviát és a gyermeket. Időnként hazajött látogatóba, de Sándor sem látta szívesen, és Lívia is kezdett elhidegülni tőle a távollét alatt. Péteren tehetetlen düh vett erőt, és ismét olyan veszekedés kerekedett belőle, hogy a rendőrségnek kellett rendet tenni. Pétert ezután nem engedték a házhoz, ő pedig nem küldött pénzt. Lívia el akart már válni, de az ügyintézéshez szükséges kompetenciák elsajátítására sosem volt motivált, mindig apjának kellett cselekvésre buzdítani. Szépen lassan megszűnt a kapcsolattartás Péterrel, és miután nem küldött pénzt, Lívia nem volt rá kíváncsi.

Lívia egyre többször pénzt kért apjától Ilona dolgaihoz, de valójában magára költötte, cigarettára, energiáira, ruhákra. Miután Sándor erre rájött, megtagadta a további anyagi juttatást. Lívia Ilonával is egyre kevesebbet törődött, egyre többet lógott a barátnőivel. A következő hónapok során a nagyszülők fokozatosan, de teljesen átvették Ilona gondozását, mivel Lívia gyakorlatilag soha nem volt otthon. Egyszer aztán Lívia bejelentette egyik szerda este, hogy a barátnőjénél alszik. A szülők erre nem is fogtak gyanút, sokszor volt ilyen. Aztán Lívia eltűnt hetekre, semmit sem tudtak róla. Három hét után derült ki, hogy az egyik közeli kisvárosban van, az is a Facebookról, egy fényképről: egy fiút ölelt át éppen, és a kezében egy pohár italt tartott. Kiderült, hogy ő volt a kiszervező. Lívia ezután már adott életjelet magáról Facebook-messengeren, és megadott egy másik telefonszámot. Ezt követően Lívia rendszeresen kapcsolatot tartott a szüleivel, és leírta hova utazott el, Svájc melyik városába, és leírta pontosan a bordélyház nevét, és a munkahelyiségének a számát. Lívia azzal indokolta a döntését, hogy szerinte nincs értelme iskolába járni és robotolni, amikor ezzel százszor többet fog keresni, és ő bizony nem fog három műszakban gürcölni, mint Sándor. Ilona számára családba fogadási eljárás következett, a nagyszülők vették a gyermeket gondjukba, ahogyan eddig is tették.

Lívia három hónap után hazajött egymillió-hatszáz ezer forinttal. A szülőknél szállt meg, és egy „nagydarab, kopasz férfi” hozta őt haza BMW-vel. Lívia szabadon mozgott, de a férfi mindennap eljött, valószínűleg leellenőrizni. Lívia az első napokban kíváncsi volt Ilonára, de aztán mintha a gyermek csak a kisebb testvére volna, nem törődött vele. Ilonát kisgyermekként is felzaklatta Lívia visszatérte, nem szívesen volt Lívia kezében. Lívia eleinte otthon tartózkodott, majd a szülei gyanúja szerint szabadsága alatt is prostituáltként dolgozott. Arra figyeltek fel a szülők, hogy reggel csinosan felöltözött, kisminkelte magát, majd eltűnt másfél-két órára, és csapzottan érkezett haza. Ezután lefürdött, ismét kicsinosította magát, majd ismét eltűnt két órára. Ez reggel kilenc órától este tíz-tizenegyig tartott. Utána Lívia holtfáradtan hazaesett, és lefeküdt aludni. A szülők nem merték megkérdezni, mit csinál, habár egyértelmű volt. Lívia szabadsága ezzel telt el, majd visszautazott Svájcba dolgozni.

Következtetés, szakmai reflexió

A szakirodalmi és a tapasztalati ismertetésből megállapítható, hogy a tanulmányban ismertetett, Somogy megyében elhelyezkedő szegregátum a nemzetközi emberkereskedelem egyik forrása. Továbbá megfigyelhető az is, hogy ebben a mélyszegény környezetű, ugyanakkor zárt, szegregált közösségben a prostituáltak kiválasztásának fő módszere a loverboy módszer. Látható, hogy mindkét ismertetett eset ezzel a módszerrel zajlott, de számos mozzanatban eltérnek egymástól. Zsófia esetében nagy szerepük volt a lelki-mentális élményeknek. Lívia esetében a loverboy-módszer alkalmazása a háttérben zajlott, és nem pedig a szülők, rokonok szeme láttára, tehát Lívia környezetében a prostitúció mint anyagi forrásszerzés sokkal elítélendőbb volt a szülők részéről, mint Zsófiánál. Minden valószínűség szerint Líviánál az érzelmi motiváció nem is működött volna, így inkább csak a kézzelfogható anyagiak motiválták. Szembetűnő momentumok továbbá a hazalátogatások körülményei. Míg Zsófia Németországból való hazatérése után szabadon mozgott, és szórakozott, addig a Svájcban szabadságra jövő Líviát otthonlété alatt is ellenőrizték, és a lakóhelyén is dolgoznia kellett. Ezek az eltérések is indikálják azt, hogy a prostituáltak körülményei mennyire eltérhetnek egymástól.

További kérdés, hogy bár a loverboy-módszer időigényes, és bonyolult, miért elterjedt módszer mégis? Véleményem szerint az egyszerűbb és gyorsabb, zsarolás, emberrablás révén végrehajtott bűncselekmények egy zártabb közösségben azért kevésbé kivitelezhetők, mert az elkövető és az áldozat nagyobb eséllyel rokonságban állhat, és ez ütközne a zárt közösség belső moráljával, továbbá az erőszakos bűncselekményeket ilyen közegben kevésbé lehet eltitkolni, mivel ilyen környezetben az emberek jobban figyelnek egymásra, családjaikra.

A fentiekben látható, hogy a prostitúció visszaszorításában sok nehézséggel küzd a rendőri és a szociális szakma hazai és nemzetközi szinten egyaránt. A célországok közül Németországban a prostitúció államilag, és a közvélemény szemében is széles körben elfogadott „üzlet”, annak ellenére, hogy az áldozatok súlyosan traumatizálódnak. A prostitúció számos pszichés betegséget kitermel magából, az áldozatokat leginkább a PTSD (Kovács, 2016a, 2016b), a disszociatív személyiségzavar és a függőségek érintik, mivel a test erőszakos kihasználását ép pszichével lehetetlen elviselni. Az emberkereskedelem és a prostitúció visszaszorítása nagyon fontos, mert emberi kötelességünk megakadályozni azt, hogy lányokat, anyákat szakítsanak el a családjuktól, és tárgyként, profitesszüként tekintve rájuk, jövedelemforrásként használjanak szervezett bűnözők.

Irodalom

- Ambrus, P. (1988). *A Dzsumbuj*. Magvető Kiadó.
- Berkes, M. (2021). *Együtt az emberkereskedelem ellen: Tansegédlet a szociális munkások képzését végző egyetemi tanszékek számára*. Belügyminisztérium Emberkereskedelem Elleni és Horizontális Ügyek Osztálya.
- Bezsenyi, T., Katona, N., Mátyás, Sz., Nyitrai, E., Frigyer, L., & Tirts, T. (é.n.). *A közös nyomozócsoportok hatékonysága az emberkereskedelem elleni küzdelemben*. https://www.kriminologia.hu/files/kiadvany/2019/15_bezsenyi_katona.pdf
- Bíró, B. (1933). *A prostitúció*. A Magyar Királyi Rendőrség Országos Szaktanfolyamainak Kiadványa.
- Bodnár, Zs. (2015). A szegregáció hatásának vizsgálata – nemzetközi kitekintés. In G. Kecskés (Ed.), *Doktori Műhelytanulmányok 2015* (pp. 31–39). Széchenyi István Egyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola.

- Bodnár, Zs. (2018). *A szegregáció összefüggései és hatása a bűnözővé válásra – különös tekintettel a magyarországi cigányság helyzetére* [Doktori értekezés, Széchenyi István Egyetem Állam-és Jogtudományi Doktori Iskola].
- Czibere, I. (2012). *Nők mélyszegénységben: Személyes életvilágok és cselekvési perspektívák a mélyszegénységben élő nők mindennapjaiban*. L'Harmattan Kiadó.
- Diegmann, M., Feller, A., Herzig, M., Kocher, U., & Kuruc, J. (2012). Megelőzés, túlélési segítség és szociális munka Zürichben prostitúcióban élő nők számára. In M. Herzig (Ed.), *IRIS 2012 – Szociális szolgáltatások fejlesztése prostitúcióban élő magyar nők részére Magyarországon és Svájcban* (pp. 50–55). Sex Educatio Alapítvány.
- Forrai, J. (2011). Modern kori népvándorlás – prostitúciós migráció az elmúlt 100 évben. In *Természettudományos, műszaki és orvostudományi fejlődés a hosszú 19. században* (pp. 287–293). Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége Tudomány- és Technikatörténeti Bizottsága – Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala.
- Hatvani, E., Sebhelyi, V., & Vaskuti, G. (2017). *Gyermekprostitúció visszaszorítása, gyermekkereskedelem*. Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság.
- Kelen, A. (2004). Szociográfikus bestiárium a prostitúció emancipáltabb határterületeiről. *Tudományos Közlemények*, 5(11), 83–110.
- Kovács, I. (2016a). A magyar prostituált munkavállalók jogai és kötelezettségei Németországban, a jelenséggel kapcsolatos illegális migráció, valamint a poszttraumatikus stressz szindróma kezelésének lehetőségei. *Határrendészeti Tanulmányok*, 8(1), 4–90.
- Kovács, I. (2016b). *A prostitúció jelensége és társadalmi kontrolljának vizsgálata empirikus módszerekkel* [Doktori értekezés, Nemzeti Közsolgálati Egyetem Hadtudományi Doktori Iskola].
- Máté, Zs. (2012). Prostitúció és a kisebbségi csoportok: Háttéranyag a roma származásúak körében végzett szociális munkához. In M. Herzig (Ed.), *IRIS 2012 – Szociális szolgáltatások fejlesztése prostitúcióban élő magyar nők részére Magyarországon és Svájcban* (pp. 22–26). Sex Educatio Alapítvány.
- Ripszám, D. (2020). A prostitúció révén történő kizsákmányolás, valamint a szexuális kizsákmányolás más formái az emberkereskedelem kapcsán. *Büntetőjogi Szemle*, 9(2), 113–121.
- Sárkány, P. (é.n.). Statisztikai vizsgálatok a prostitúció kérdéskörében. *Statisztikai Szemle*, 92(6), 569–588. https://www.ksh.hu/statszemle_archive/2014/2014_06/2014_06_569.pdf
- Sebhelyi, V. (2012). A prostitúcióban élő magyar nők keresztmetszeti vizsgálata Magyarországon és Svájcban. In M. Herzig (Ed.), *IRIS 2012 – Szociális szolgáltatások Fejlesztése prostitúcióban élő magyar nők részére Magyarországon és Svájcban* (pp. 56–78). Sex Educatio Alapítvány.
- Solt, Á. (2013). A legnagyobb kisebbség és a szegénység probléma. In G. Finszter (Ed.), *Kutatási jelentés: A globalizáció hatása és bűnözés-prognózis Magyarországon 2020-ig c. kutatási témában* (pp. 56–71). Belügyi Tudományos Tanács.
- Társaság a Szabadságjogokért (é.n.). *A TASZ az ártalomcsökkentő drogpolitikáról: Drogokról reálsan*. https://tasz.hu/files/tasz/imce/drgosmagyar1_uv.pdf
- Windt, Sz. (2008). Legális és illegális bevándorlás az Európai Unió néhány fontosabb országában. In Sz. Póczik & Sz. Dunavölgyi (Eds.), *Nemzetközi migráció – nemzetközi kockázatok* (pp. 113–146). HVG-ORAC Lap és Könyvkiadó Kft.
- Windt, Sz. (2020). Az emberkereskedelem és a családon belüli erőszak hasonlóságai és különbségei. *Belügyi Szemle*, 68(12), 105–117.
- Bodnárová, Z. (2013). A magyarországi közsörösök etnikai és rokonsági terminológiája. *Romológia*, 1(2-3), 149–162.